

NCF-002-002204

Seat No. _____

M. Com. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May - 2017

Accounting & Taxation : Paper - II

(Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 002204

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નના જવાબ આપો.

- 1 અર્ચના મેન્યુફેક્ચરીંગ કું. તૈયાર વસ્ત્રો બનાવે છે અને જેની કામગીરી બે વિભાગ 20 કટિંગ અને સીવણ વિભાગમાં થાય છે. કટિંગ વિભાગ અને સીવણ વિભાગ બંને ઉત્પાદન મેનેજરને અહેવાલ આપે છે અને ઉત્પાદન મેનેજર મેનેજરની સાથે મળીને મેન્યુફેક્ચરીંગ ડિરેક્ટરને અહેવાલ આપે છે. વેચાણ મેનેજર, વિજ્ઞાપન મેનેજર અને શાખ વિભાગ, માર્કેટિંગ ડિરેક્ટરને અહેવાલ આપે છે અને તે મેન્યુફેક્ચરીંગ ડિરેક્ટરની સાથે મળીને મેનેજિંગ ડિરેક્ટરને અહેવાલ આપે છે. કંપનીના ચોપડામાંથી નીચેની માહિતી મળે છે :

વિગત	અંદાજિત (રૂ.)	ખરેખર (રૂ.)
કાપડ વપરાશ	31,000	36,000
જાહેરાત	4,000	4,000
ઓડિટ ફી	7,500	7,500
શાખ અહેવાલ	1,200	1,100
વેચાણ અધિકારીનું મુસાફરી ખર્ચ	9,000	11,200
વેચાણ કમિશન	7,000	8,000
કટિંગ મજૂરી	6,000	5,850
દોરા	500	550
સીવણ મજૂરી	17,000	18,500
શાખ વિભાગ પગાર	8,000	8,000
કટિંગના અન્ય ખર્ચ	800	650
સીવણના અન્ય ખર્ચ	900	1,050
માર્કેટિંગ ડિરેક્ટર પગાર અને વહીવટી ખર્ચ	21,400	20,000
ઉત્પાદન ઈજનેરના ખર્ચ	12,200	13,000

વેચાણ સંચાલનના ખર્ચ	15,700	16,000
ઉત્પાદન મેનેજરના ખર્ચ	18,000	17,000
મેન્યુફેક્ચરિંગ ડિરેક્ટર પગાર અને ખર્ચ	21,000	22,800
શકમંદ લેણાં નુકસાન	5,000	3,000

ઉપરની માહિતી પરથી માર્કેટિંગ ડિરેક્ટર, મેન્યુફેક્ચરિંગ ડિરેક્ટર અને ઉત્પાદન મેનેજર માટે જવાબદારીલક્ષી અહેવાલ તૈયાર કરો.

અથવા

1 નીચેના પત્રકમાં ખૂટતી માહિતી શોધો : 20

વિગત	વિભાગ A	વિભાગ B	વિભાગ C
વેચાણ	60,000	75,000	1,00,000
કાર્યકારી આવક	(?)	25,000	(?)
કાર્યકારી મિલકત (મૂડી રોકાણ)	30,000	(?)	50,000
ROI (રોકાણ પર વળતર)	15%	10%	20%
ઓછામાં ઓછો જરૂરી વળતરનો દર	10%	(?)	(?)
શેષ આવક RI	(?)	5,000	----

2 રાજકોટના અતુલભાઈ હાલમાં તેના કારખાનાની 80% ઉત્પાદન શક્તિએ કાર્યરત છે અને સમગ્ર ઉત્પાદન ગુજરાત સરકારને નિશ્ચિત કરારના ધોરણે પૂરું પાડવામાં આવે છે. 20

અતુલભાઈ પોતાની વસ્તુ સરકારને રૂ. 4,00,000માં આપે છે અને વેચાણ પર 20% નફો મેળવે છે. એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ પડતર સ્થિર રહે છે. પરોક્ષ પડતર અંગે નીચે મુજબનાં અંદાજો છે :

પરોક્ષ પડતર	80% સપાટી (20,000 એકમો)	90% સપાટી (22,500 એકમો)	100% સપાટી (25,000 એકમો)
ચલિત	80,000	90,000	1,00,000
અર્ધચલિત	40,000	42,500	45,000
સ્થિર	80,000	80,000	80,000

શ્રી અતુલભાઈને હાલનાં ઉત્પાદનનો 20% જેટલો નિકાસ ઓર્ડર મળે છે. વધારાનો પેકિંગ ચાર્જ રૂ. 1,000 થવા ધારણા છે. નિકાસ ઓર્ડર અંગે વસ્તુની કિંમત એવી રીતે નક્કી કરો કે જેથી વસ્તુની નિકાસ કિંમત પર 10% નફો મળી રહે.

અથવા

- 2 (અ) એક કંપની પોતાનું ઉત્પાદન બે વિભાગ દ્વારા કરે છે. વિભાગ-1 એ 10 તૈયાર કરેલ વસ્તુ વિભાગ-2માં વાપરવામાં આવે છે અને તૈયાર માલ બનાવવામાં આવે છે. તૈયાર વસ્તુ બજારમાં રૂ. 450ના ભાવથી વેચવામાં આવે છે. વિભાગ-1ની ઉત્પાદન ક્ષમતા 3,000 એકમની છે જે તમામ એકમો વિભાગ-2 ખરીદે છે.
- વિભાગ-1માં નવું મશીન દાખલ કરવાથી તેના ઘસારા વિ.ની પડતરમાં વધારો થાય છે. જેના પરિણામે તે વસ્તુ વિભાગ-2ને એકમદીઠ કિંમત વધારીને રૂ. 250માં આપવા ઈચ્છે છે. વિભાગ-2 આ જ વસ્તુ બજારમાંથી રૂ. 230 આપી ખરીદી શકે તેમ છે. વિભાગ-1ની ચલિત પડતર રૂ. 210 છે. જ્યારે સ્થિર પડતર રૂ. 30 છે. વિભાગ-2ની તૈયાર માલની ઉત્પાદન ચલિત પડતર એકમદીઠ રૂ. 180 છે. જેમાં વિભાગ-1 પાસેથી ખરીદેલ વસ્તુની કિંમતનો સમાવેશ થતો નથી.
- કંપનીના વિભાગો વચ્ચે માલની ફેરબદલી ઉપરોક્ત કિંમતે કરવી કે કેમ તે જણાવો.

- (બ) નીચેની વિગતો પરથી ફેરબદલી કિંમત નક્કી કરો : 10
- સ્થિર મિલકતમાં રોકાણ ..... રૂ. 10,00,000
ચાલુ મિલકતમાં રોકાણ ..... રૂ. 10,00,000
અંદાજીત ઉત્પાદન ..... 10,000 એકમ વાર્ષિક
સ્થિર પડતર.....રૂ. 8,00,000
ચલિત પડતર એકમદીઠ ..... રૂ. 20
ઈચ્છિત વળતર 25%

- 3 સ્ટાર ગોલ્ડ વસ્તુ ત્રણ પ્રક્રિયામાંથી પસાર થાય છે. માર્ચ-2016ને લગતી 15 માહિતી નીચે મુજબ છે :

વિગત	પ્રક્રિયા 1	પ્રક્રિયા 2	પ્રક્રિયા 3	તૈયાર માલ
શરૂઆતનો સ્ટોક	5,000	8,000	10,000	20,000
પ્રત્યક્ષ માલ	40,000	12,000	15,000	-
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	35,000	40,000	35,000	-
કારખાના શિરોપરી ખર્ચ	20,000	24,000	20,000	-
આખર સ્ટોક	10,000	4,000	15,000	30,000
ફેરબદલી કિંમત પર નફાનાં ટકા	25%	20%	10%	-
શરૂઆતના સ્ટોકમાં આંતર પ્રક્રિયા નફો	--	1,395	2,690	6,534

દરેક પ્રક્રિયાનો સ્ટોક પ્રાથમિક પડતરનાં ધોરણે આંકવામાં આવે છે અને તૈયાર માલનો સ્ટોક પ્રક્રિયા-3 ખાતેથી જે કિંમતે વસ્તુ મળે તે કિંમતે આંકવામાં આવે છે. મહિના દરમિયાન વેચાણ રૂ. 4,00,000 હતું. તૈયાર કરો :

- (1) દરેક પ્રક્રિયાનો નફો દર્શાવતા ખાતા
- (2) ખરેખર નફો દર્શાવતું પત્રક

અથવા

3 શૈલેષ કંપની લિ.નું તા. 31-3-2015ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે પ્રમાણે છે : 15

દેવાં	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
ઈક્વિટી શેરમૂડી	5,00,000	કાયમી મિલકતો	6,00,000
અનામતો	2,00,000	સ્ટોક	1,00,000
તારણવાળી લોન	2,00,000	દેવાદારો	2,00,000
લેણદારો	1,00,000	રોકડ-બેંક	1,00,000
	10,00,000		10,00,000

2015-16ના વર્ષ દરમિયાન કુલ ખરીદ, વેચાણ અને સંચાલનના ખર્ચ અનુક્રમે રૂ. 5,00,000, રૂ. 8,00,000 અને રૂ. 1,00,000 હતો.

કાયમી મિલકતો પર 10% લેખે ઘસારો ગણાય છે. તા. 31-3-2016ના રોજ સ્ટોક રૂ. 1,60,000, દેવાદારો રૂ. 2,50,000, લેણદારો રૂ. 1,20,000 અને રોકડ સિલક રૂ. 2,70,000 હતો.

સામાન્ય ભાવ સપાટીનાં આંક નીચે મુજબ હતાં :

તા. 31-3-2015ના રોજ - 400

તા. 31-3-2016ના રોજ - 600

2015-16ના વર્ષ દરમિયાન સરેરાશ - 480

ઉપરની માહિતીના આધારે ઐતિહાસિક પડતર પદ્ધતિ મુજબ તેમજ વર્તમાન ખરીદ શક્તિ પદ્ધતિ મુજબ ભાવ સપાટીમાં થયેલાં ફેરફારોની અસર આપી વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

4 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ ત્રણ) 15

- (1) આંતરપ્રક્રિયા નફો
- (2) ફેરબદલી કિંમત નિર્ધારણ
- (3) ઉત્પાદકતા સુધારવાના પગલાં
- (4) મજૂર ઉત્પાદકતા
- (5) કુગાવાલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિ.

ENGLISH VERSION

Instruction : Give answer to all questions.

- 1 Archana Manufacturing Co. manufactures readymade cloths and whose work done in two department - Cutting and Sewing. Both Cutting and Sewing department gives their report to Production Manager. Production Manager with manager gives their report to Manufacturing Director. Sales Manager, Advertising Manager and Credit Department give their report to Marketing Director and he with Manufacturing Director gives their report to Managing Director. The following information found from companies account books. **20**

Particulars	Budgetary Expected (Rs.)	Actual (Rs.)
Cloth used	31,000	36,000
Advertisement	4,000	4,000
Audit Fee	7,500	7,500
Credit Report	1,200	1,100
Travelling Expense of Sales Officer	9,000	11,200
Sales commission	7,000	8,000
Wages- Cutting	6,000	5,850
Thread	500	550
Wages- Sewing	17,000	18,500
Salary - Credit Department	8,000	8,000
Other expenses of cutting	800	650
Other expenses of Sewing	900	1,050
Salary and administrative expenses of Marketing Director'	21,400	20,000
Expenses of Production Engineer	12,200	13,000
Expenses of Sales Management	15,700	16,000
Expenses of Production Manager	18,000	17,000
Salary and expenses of Manufacturing Director	21,000	22,800
Suspicious debtors loss	5,000	3,000

From the above information prepare responsibility accounts for the Marketing Director, Manufacturing Director and Production Manager.

OR

- 1 Find out the missing information from the below table. **20**

Particulars	Department	Department	Department
	A	B	C
Sales	60,000	75,000	1,00,000
Operating Income	(?)	25,000	(?)
Operating Assets (Capital Investment)	30,000	(?)	50,000
ROI (Return on Investment)	15%	10%	20%
Minimum necessary rate of return	10%	(?)	(?)
Rest Income RI	(?)	5,000	----

- 2 Atulbhai of Rajkot recently working with 80% production capacity of his factory and whole production supplies to Gujarat Government under fixed contract. **20**

Atulbhai gives his product to government at Rs.4,00,000 and gets profit @20% on sales. Per unit direct cost is fixed. Expectation for indirect cost is as under

Indirect Cost	80% capacity (20,000 units)	90% capacity (22,500 units)	100% capacity (25,000 units)
Variable	80,000	90,000	1,00,000
Semi variable	40,000	42,500	45,000
Fix	80,000	80,000	80,000

Shri Atulbhai gets export order of 20% of current production. Extra packing charge is expected to Rs.1,000. Decide the product price of export order in such a way that he gets 10% profit on product export price.

OR

2 (a) A company made its production through its two departments. Product prepared by Department-1 is use by Department-2 and then prepare final product. Final product is selling into the market at Rs.450. The production capacity of Department-1 is 3,000 units and all the production are purchase by Department-2. Depreciation and other cost increased due to new machine are introduced in Department-1. So, now Department-1 wish to sell its product to Department-2 at increased price at Rs.250. Department-2 can purchase the same product at Rs.230 from' market. Per unit variable cost is Rs.210 and fixed cost is Rs.30 for Department-1. Per unit production variable cost of Department-2 is Rs.180, in which cost purchase price of Department-1 is not included. Suggest company will transfer its production between its departments at this price? 10

(b) From the following details, find out the transfer price: 10

Investments in fixed assets Rs.10,00,000
 Investments in current assets Rs.10,00,000
 Estimated production ..... 10,000 units annual
 Fixed cost..... Rs.8,00,000
 Variable cost per unit Rs.20
 Expected return 25%

3 Star Gold product passes through three processes. 15
 Information related to March-2016 is as under :

Particulars	Process 1	Process 2	Process 3	Finished Stock
Opening Stock	5,000	8,000	10,000	20,000
Direct Material	40,000	12,000	15,000	-
Direct Wages	35,000	40,000	35,000	-
Factory Overhead	20,000	24,000	20,000	-
Closing Stock	10,000	4,000	15,000	30,000
Profit on transfer cost	25%	20%	10%	-
Inter process profit for opening stock	--	1,395	2,690	6,534

Stock in each process is valued at prime cost and finished stock has been valued at price at which it is received from process-3. Sales during the month was Rs.4,00,000.

Prepare :

- (1) Process account showing profit at each stage.
- (2) Statement showing actually realized profit.

OR

- 3** Following is the balancesheet of Shailesh Co. Ltd as on **15**
31-3-2015 :

Liabilities	Amount (Rs)	Assets	Amount (Rs)
Equity Share		Fixed Assets	6,00,000
Capital	5,00,000	Stock	1,00,000
Reserve	2,00,000	Debtors	2,00,000
Mortgage Loan	2,00,000	Cash-Bank	1,00,000
Creditors	1,00,000		
	10,00,000		10,00,000

During year 2015-16, total purchase, sale and administrative expenses were Rs.5,00,000, Rs.8,00,000 and Rs.1,00,000 respectively.

Calculate 10% depreciation on fixed assets. Rs.1,60,000 is stock, Rs.2,50,000 is debtors, Rs.1,20,000 is creditors and Rs.2,70,000 cash balance as on Dt. 31-3-2016.

Normal price base index is as follows :

Dt. 31-3-2015 - 400

Dt. 31-3-2016 - 600

Average of year 2015-16 - 480

From above information, prepare final accounts as per Historical Cost Method and Current Purchase Power Method.

- 4** Write short note : (any **three**) **15**

- (1) Inter process profit
- (2) Transfer pricing
- (3) Steps to improve productivity
- (4) Labour Productivity
- (5) Inflation Accounting.